સંતભગવંત સાહેબજીની

છે માહાત્મ્યસભર વાણી સદા...

સોમવાર, પોષીપૂર્ણિમા મહાપર્વ, ૧૭.૦૧.૨૦૨૨

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કળશ મહોત્સવ પૂર્ણાહુતિ માહાત્મ્યપર્વ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કળશ મહોત્સવ દરમિયાન સંતભગવંત સાહેબજીએ શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાની સ્પષ્ટ અને શુદ્ધ સમજણ આપીને અક્ષરમુક્તો પાસે કરાવેલ બ્રહ્મસૂત્ર સમાન સંકલ્પ અત્રે સૌના સ્વાધ્યાય અને નિદિધ્યાસ માટે પ્રસ્તુત કર્યો છે :

આપણા ઈષ્ટદેવ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન છે. મારા માટે સર્વોપરી છે. મારા હૃદયમાં એમનું સર્વોપરી સ્થાન છે. એ કર્તાહર્તા છે. મારા જીવનમાં જે કંઈ થયું છે, જે કંઈ થઈ રહ્યું છે, જે કંઈ થશે એના કર્તા-હર્તા મારા ઈષ્ટદેવ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન જ છે. એ ભગવાન એવા ગુણાતીત સાધુ દ્વારા મને સાકાર અને પ્રગટ મળ્યા છે. એમની સાથે આત્મબુદ્ધિ અને પ્રીતિથી જોડાવું એ મારા જીવનનું શ્રેષ્ઠ કાર્ય છે. અને એમની આજ્ઞામાં રહીને પ્રવૃત્તિ કરવી એ મારી અક્ષરપુરુષોત્તમની ઉપાસના છે. એમનાં સંબંધવાળાંમાં નિર્દોષભાવ, દિવ્યભાવ રાખીને મન, કર્મ, વચને જ્યારે પણ સેવાની તક મળે તે અહોહોભાવે કરી લેવી એ એમની પ્રસન્નતાનું શ્રેષ્ઠ કાર્ય છે. આ આપણી ઉપાસના !

આજે ખૂબ આનંદનો દિવસ. આપણે સૌ અત્યારે જે આ લહેજતથી, સરસ રીતે પ્રભુભક્તિનો આનંદ લઈ રહ્યાં છીએ એ શુભ સમય આપવા માટે આજનો દિવસ આપણા માટે ખરેખર બહુ મોટો દિવસ છે ! શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાને મૂળજી શર્માને ડભાણ મુકામે દીક્ષા આપી અને આપણને સૌને ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની ભેટ આપી. ગુરુદેવ શાસ્ત્રીજી મહારાજે એ અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના બ્રહ્માંડમાં સનાતન રહે એ માટે પાંચ મંદિરો દ્વારા અક્ષરપુરુષોત્તમનાં અનાદિનાં સ્વરૂપોની આપણને ઓળખાણ કરાવી અને યોગીજીમહારાજ જેવા દિવ્ય પુરુષોની ભેટ આપી, આપણને સૌને અત્યારે આવી અદ્‌ભુતરીતે ભક્તિ કરવાનો સમય આપ્યો.

મહારાજ ને ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના વખતમાં આપણે જોઈએ કે પરમહંસો અને હરિભક્તોનાં ત્યાગ, સમર્પણ અદ્વિતીય હતાં. અજ્ઞાનીઓ, આસુરી શક્તિના ધારણ કરનાર માણસો પરમહંસોને મારતા, છતાં પણ પોતાના ઈષ્ટદેવ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન તરફની તેઓની નિષ્ઠામાં સહેજ પણ ખળભળાટ ના થયો, ભગવાનના કાર્ય કરવામાં સહેજ પણ મોળાશ ના આવી, કે મારનારના પ્રત્યે પણ એમને અભાવ ના આવ્યો. આવા સંતો દ્વારા સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનો આવો અદ્‌ભુત પાયો નખાયો. ભગતજી મહારાજ, જાગા સ્વામી, કૃષ્ણજી અદાએ એને આગળ ચલાવ્યો. શાસ્ત્રીજી મહારાજ અને યોગીજી મહારાજની તો વાત ન થાય ! આપણા માટે કેટલાં બધાં અદ્‌ભુત કાર્યો કર્યાં !

તેઓ સાથે અસાધારણ હેતને લઈને સમર્પણ થતાં હતાં. મંદિરો એમ ને એમ નથી થયાં, સમર્પણ વગર થાય નહિ. સમૈયા-ઉત્સવો એમ ને એમ નથી થતા, સેવા વગર થાય નહિ. બધા સંતો-ભક્તો સેવા કરતા હતા, સમર્પિત થતા હતા, પણ હેતને લઈને, પ્રેમને લઈને ! એમના સંકલ્પથી સૌમાં ધીમે ધીમે માહાત્મ્ય વધ્યું, એ અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસનાની સમજણનું છે.

મહારાજ આ બ્રહ્માંડમાં પધાર્યા. સર્વોપરી, સર્વાવતારના અવતારી, સર્વના કારણ, સર્વનિયંતા, આપણા સર્વની બુદ્ધિના પ્રેરક, પ્રવર્તક; તેઓ માનવરૂપે-સહજાનંદરૂપે પ્રગટ થયા. આપણા માટે તેઓ એક જ ભગવાન છે ! તેઓએ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને 'મોડલ હાઉસ' તરીકે બતાવ્યા. તેઓમાં ઐશ્વર્ય-પ્રતાપ, રિદ્ધિસિદ્ધિ અનંત પ્રકારનાં હતાં, કારણ કે એમનામાં ભગવાન અખંડ હતા. પણ, એમનો શિરમોર સમો જે ગુણ હતો તે દાસત્વભક્તિ ! એ આદર્શ તેઓએ આપણને આપ્યો. દાસત્વભક્તિના શિરમોર સમા હતા ગુણાતીતાનંદ સ્વામી ! સર્વના દાસ થઈને વર્ત્યા અને આપણાં સૌનું પરૂડું કર્યું.

ભગવાન સદાય સાકાર અને દિવ્ય છે,
કર્તાહર્તા છે, ગુણાતીત સાધુ દ્વારા પ્રગટ છે.
એમના સંબંધવાળા સૌ મુક્તો દિવ્ય છે.
એમની થાય એટલી સેવા કરો,
પણ એમનાં અમહિમા, ભાવફેર, માથાકૂટમાં
પડાય જ નહિ.

**માયાનું ગમે તેટલું તોફાન આવે,
પણ જેને અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના છે
અને જેને ભગવાનની પરમ નિષ્ઠા છે
એવા કોઈ ભગત હાલે નહિ. એટલે યાદ રાખો,
અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના હોય
તે કોઈ પક્ષાપક્ષીમાં ના પડે.**

એ અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના દ્વારા શાસ્ત્રીજી મહારાજે કહ્યું કે, ભગવાન એક જ છે સહજાનંદ સ્વામી. એમને રહેવાનું ધામ એવા ગુણાતીત સાધુ છે. એવા ગુણાતીત સાધુ દ્વારા મહારાજ પ્રગટ છે. એમને વિશે આત્મબુદ્ધિ અને પ્રીતિ ! અને એવી આત્મબુદ્ધિ ને પ્રીતિથી જોડાયેલાં આપણે સૌએ બહુ જ સમર્પણ કર્યાં છે, પણ માહાત્મ્ય... જે યોગીબાપા કહેતા કે, 'માહાત્મ્યની કસર ટાળવા આપણે વારંવાર આવવું પડે છે.' ભગવાન સદાય સાકાર અને દિવ્ય છે, પ્રગટ છે, કર્તાહર્તા છે, ગુણાતીત સાધુ દ્વારા પ્રગટ છે. એમના સંબંધવાળા સૌ મુક્તો દિવ્ય છે. એમની થાય એટલી સેવા કરો, પણ એમનાં અમહિમા, ભાવફેર, માથાકૂટમાં પડાય જ નહિ. આ જે માહાત્મ્ય, તે યોગીબાપાના સંકલ્પે સત્સંગમાં પ્રસાર પામ્યું, યાદ રાખો !

યોગીબાપા માહાત્મ્યનું એવું સ્વરૂપ કે, કોઈ હરિભક્તથી દૂધ ઢોળાઈ જાય ત્યારે કોઈ એમ કહે કે, 'અપશુકન થયાં.' જ્યારે બાપા કહે, 'નહિ ગુરુ, અક્ષરમુક્તથી ઢોળાયું તે શુકન થયાં.' હિસાબ લખતાં લખતાં હકાભાઈથી હિસાબના ચોપડા ઉપર સહીનો ખડિયો ઢળી ગયો. બાજુમાં બેઠેલા ભાઈએ કહ્યું કે, 'આજે અપશુકન થયાં.' ત્યારે બાપા કહે કે, 'અક્ષરદેરીમાં બેઠા છીએ, તેથી કાયમ શુકન જ હોય !' આ બાપાનું માહાત્મ્ય !

આપણે અહીં બિગબૅન ટાવર ઊભો કર્યો છે, દર્શન કરજો. આપણા આ મંદિર માટે પાંચ-સાત વર્ષથી આપણા આખા ગુણાતીત સમાજના મુક્તોએ, દેશ-પરદેશ રહેનારાં સર્વ ભક્તોએ-બહેનો, ભાઈઓ, બાળકો, યુવાનો, યુવતીઓએ જે મંત્ર લખ્યા છે તેને લઈને માહાત્મ્યનો એક વિસ્ફોટ થયો એમ કહું તો ચાલે. એના ફળસ્વરૂપે આ સમૈયાનાં, મંદિરનાં કાર્યો સરળ-આનંદમય થતાં હોય છે. મંત્રલેખનની નોટબુકો એટલી બધી આવી છે કે, તેનું ગોડાઉન ભરાયું છે. સંતોની અમારી ટીમને થયું કે, મંત્રલેખન એ તો પાયામાં છે, એને લીધે તો બધાંને માહાત્મ્યની સેર ઊઠી ને તેને પરિણામે આ બધાં કામ સરળ થાય છે, તો એના માટે એક મૉન્યુમૅન્ટ બનાવીએ. વિચારવિમર્શ કરીને બિગબેન ટાવરમાં બધી મંત્રપોથી પધરાવવી એમ નક્કી કર્યું ને એનું નામ 'મહામંત્ર ઘડી' રાખ્યું છે, એનાં દર્શન કરજો.

પાછળ તીરથ છે, જ્યાં મહાતીર્થ સ્થાન છપૈયા અને ધારીનું મૉડેલ ટાઉન છે. વળી, શાસ્ત્રીજી મહારાજે પોતે લોકોને મળી મળીને કન્ફર્મ કરીને જે ચાર-પાંચ પ્રસંગો કહ્યા કે, મહારાજે અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના સંબંધી ક્યાં ક્યાં વાત કરી છે ? એ ચાર-પાંચ પ્રસંગોમાંનો રાઠોડ ધાધલને ત્યાં હોળી ખેલતા 'સદ્‌ગુરુ ખેલે વસંત'નો એક પ્રસંગ પેઇન્ટિંગ કરીને તૈયાર થયો, એ મંદિરના અક્ષરમહોલમાં મૂક્યો છે, તેનાં દર્શન કરજો.

મહામંત્ર ઘડીમાં તમે જુઓ તો અત્યારે એ ઘડિયાળમાં એક જ ટાઈમ છે, કારણકે એ પોસ્ટર છે. એક વખત કોઈએ બાપાને કહ્યું કે, 'આની ઘડિયાળ ખોટી છે.' બાપા કહે, 'ગુરુ, દિવસના બે ટાઈમ તો તે સાચા બતાવે છે ને !' આ યોગીજી મહારાજ ! એમની વાતો અલૌકિક હતી. આપણે લૌકિક ભેજાવાળાને કશી સમજ પડતી ન હતી, પણ એમના વિશે હેત હતું એટલે શંકા-કુશંકા, તર્ક-વિતર્ક કરતા નહોતા. યોગીબાપાના સંકલ્પે સૌમાં ખૂબ માહાત્મ્ય વધ્યું.

ખરેખર આ સમૈયો ઊજવવાનું જ્યારે નક્કી કર્યું ત્યારે કોરોનાનો આટલો બધો વિસ્ફોટ હતો નહિ. ૨૫-૨૬ ડિસેમ્બર પછી સંક્રમણ વધતું ગયું. પણ આટલો મોટો મંડપ બાંધવા માટે પહેલેથી પ્લાનિંગ ચાલુ થઈ ગયું હતું તે ચાલુ જ રખાયું. અમારા સંતોની ટીમે નક્કી કર્યું કે, સમૈયો ચાલુ રાખીએ, પણ પ્રદેશ પ્રમાણે દરેક મંડળમાંથી થોડા થોડા ભક્તોને બોલાવીએ. અને જેઓ આવે એ બધા માસ્ક પહેરીને આવે, ડિસ્ટન્સ રાખે અને છૂટા છૂટા બેસે. તો ખરેખર જેટલા ભક્તોને બોલાવ્યા એટલા જ ભક્તો આવ્યા. ને તમે જુઓ તો અત્યારે બધા ડિસ્ટન્સ રાખીને બેઠા છે અને ડિસ્ટન્સ રાખીને જમે છે. આ માહાત્મ્ય

છે ! માહાત્મ્ય છે એટલા માટે જે સૂચના અપાય એ પ્રમાણે બધાંય મંડળના બધા ભક્તો તેનો અમલ કરે છે.

સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં અમદાવાદ-નરનારાયણદેવની ગાદી હોય કે વડતાલ-લક્ષ્મીનારાયણદેવની ગાદી હોય, શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજ રચિત બાપ્સ સંસ્થા હોય, કે યોગી ડિવાઈન સોસાયટી-હરિધામ હોય, કે ગુણાતીત જ્યોત, કે અનુપમ મિશન હોય; આપણા સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં બધી જ શાખાઓમાં માહાત્મ્યનો એક વિસ્ફોટ થયો છે. અત્યારે બધે જ સમૈયા થાય છે. પણ બધે જ આટલી ડિસિપ્લિન માહાત્મ્યને લીધે જ શક્ય બની છે. સ્વામિનારાયણ ભગવાનના સંકલ્પથી માહાત્મ્યસભર એક સમાજ ઊભો થયો છે તો એમાં સૌને આનંદ રહે છે.

આજે આઠ દીકરાઓએ વ્રત લીધું એનો બહુ આનંદ થયો. મને યાદ આવે છે ૧૯૬૧માં મહંત સ્વામીની આગેવાની નીચે ૫૧ યોગેશ્વરોને પ.પૂ. યોગીબાપાએ દીક્ષા આપી ત્યારે ગઢડા મંદિરના કળશ ચઢાવેલા. વૈશાખ મહિનાના ધોમધખતા તાપમાં યોગીબાપાનો પ્રાગટ્યપર્વ હતો ત્યારે ૫૧ યોગેશ્વરોને દીક્ષા આપવાની હતી તેમનું લિસ્ટ તૈયાર હતું, પણ એમાં ઘણા છોકરાઓ આઘાપાછા થયા. બાપાએ બીમારી ગ્રહણ કરેલી તેથી બાપા રૂમની બહાર નીકળતા નહિ, ક્વૉરન્ટાઈન ધારણ કરેલું.

ત્યારે હરિપ્રસાદ સ્વામી 'પ્રભુદાસ' તરીકે ઓળખાતા હતા. પ્રભુદાસભાઈ સાથે અશ્વિનભાઈ, શાંતિભાઈ ને અમે બધા યુવકો જોડાયેલા. પ્રભુદાસભાઈ સાથે અમને બે-ત્રણ યુવાનોને બાપાની સેવામાં મૂકેલા. દાદુકાકા આવે, વિનુ ભગત-મહંત સ્વામી આવે તો બાપા સૂતા સૂતા પૂછે, 'કેટલા થયા?' 'બાપા. આંકડો છેંતાળીસે પહોંચ્યો છે.' બાપા કહે, 'હજી પાંચ દિવસ છે, પાંચ ગોતી લાવો.' ત્યારે કાકા કહે, 'ભલે.' દાદુકાકા, હર્ષદભાઈ, મહંત સ્વામી અને હરિપ્રસાદ સ્વામીએ બાપાને ખરેખર પ્રભુનું પરમ સ્વરૂપ માન્યા હતા અને બાપાની આજ્ઞા એ જ જીવન અને એ જ સાચી ઉપાસના ! એ રીતે તેઓ જીવ્યા.

દિનકર પંડ્યા પરણેલા હતા, એમને સાધુ બનાવેલા. નાનજી રુડાને પણ કહ્યું, થઈ જા સાધુ. કાકાને બાપાનો ૫૧ સાધુઓ કરવાનો સંકલ્પ કોઈ પણ હિસાબે પૂરો કરવો હતો. તે પછી બે ખૂટતા હતા. બાપા સૂતા હતા, મેં તેઓની પાસે જઈને કાન આગળ કહ્યું, 'બાપા બે ખૂટે છે, એક મને બનાવી દો તો એક શોધવો મટે, પછી એક જ રહ્યો ને બાકી !' બાપા કહે, 'ના તમને નથી બનાવવા.' એટલે પાછો બેસી ગયો. સાંજ સુધીમાં પત્તો ના પડ્યો, હજી બે ખૂટતા હતા. બીજા દિવસે તો દીક્ષાવિધિ થવાની. એટલે બાપાને મેં કહ્યું, 'મને સાધુ બનાવી દો, હું તૈયાર છું.' બાપા કહે, 'ના.' અને ત્યારે બાપા બોલ્યા, 'તમને સાધુ બનાવવા છે, પણ બીજી રીતના બનાવવા છે.' ત્યારે મને કલ્પના નહિ કે, સાધુ બીજી રીતના હોય. પણ, પ.પૂ. બાપાએ એ વચન સાકાર કર્યું છે.

ત્યારે કલ્પના નહોતી કે, આપણે હવે સાધુ બનીશું. પણ ૧૯૬૬માં માયાએ ઉપાડો લીધેલો. જ્યારે માયા ઉપાડો લે ત્યારે નિષ્ઠાની કસોટી થતી હોય છે, અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના સમજ્યા કે નહિ એની કસોટી થતી હોય છે. વાવાઝોડું આવે તો કોણ પડી જાય ? આછાંપાતળાં મૂળિયાંવાળાં ઝાડ હોય એ ઊખડીને પડી જાય, પણ જે ઝાડનાં મૂળ ઊંડાં હોય તે વાવાઝોડાનો બાપ આવે તો હાલકડોલક થાય પણ ઊખડે નહિ. એમ માયાનું ગમે તેટલું તોફાન આવે, પણ જેને અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના છે અને જેને ભગવાનની પરમ નિષ્ઠા છે એવા કોઈ ભગત હાલે નહિ. એટલે યાદ રાખો, અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના હોય તે કોઈ પક્ષાપક્ષીમાં ના પડે.

૧૯૬૬માં જ્યારે ભયંકર માયાએ ઉપાડો લીધો; ત્યારે ભલભલા એની ઝપટમાં આવી ગયા, પણ કાકા, પપ્પા, પ્રમુખ સ્વામીજી, હરિપ્રસાદ સ્વામી, મહંત સ્વામી જ્યાં હતા ત્યાં એમની જબરજસ્ત અદ્‌ભુત લીડરશિપ હતી, કૃપાની હતી એટલે અમને સૌને બચાવી લીધા, કોઈ પક્ષાપક્ષીમાં ના પડવા દીધા. સૌને ભજનમાં જ જોડ્યા તો 'આ

જબ્બડેસલાક ઉપાસનાને અનુરૂપ જીવન જીવીએ,
દૃઢ નિષ્ઠામાં રહીએ.
કોઈની માથાકૂટમાં ના પડીએ.
થાય તો સેવા કરજો ને જેટલી થાય એટલી સેવા કરજો,
પણ અસેવા તો કરશો જ નહિ.

ફલાણો આમ ને ઢીંકણો આમ
એમ પટલઈ ઠોકવા ગયા તો ડંડા પડશે, યાદ રાખો !
'હે પ્રભુ !
તમારાં સંબંધવાળાં નિર્દોષ અને દિવ્ય છે !'
એમ માનો.

સાચો આ ખોટો ? આણે સારું કર્યું-ખોટું કર્યું,' એ કશામાં પડવા ના દીધા તો આપણે ફાવી ગયા કે ના ફાવી ગયા ? બોલો ! નહિ તો અત્યારે ક્યાંય ડોલકાં છોલતાં હોત. માયાની અડફેટમાં આવેલાં બધાં દુઃખી થયાં છે, સત્સંગમાંથી ફેંકાઈ ગયા છે. સ્વામિનારાયણનો આશરો થયો એટલે આત્માના કલ્યાણના માર્ગમાંથી કોઈ જશે નહિ, પણ આ દેહે જે પામવાનું છે એ ના પામી શકાય. કાકા, પપ્પાજીએ, હરિપ્રસાદ સ્વામીજીએ આપણને અદ્‌ભુત લીડરશિપ આપી કે, કોઈ પક્ષાપક્ષીમાં પડવા જ ન દીધા.

એક પ્રસંગ ઘણી વખત કહું છું. ઘણા અસાધારણ હેતને લઈને માથાકૂટ કરી દેતા હોય છે, પણ બાપાને એ પણ પસંદ નથી. દાદુકાકાનો યોગ બાપાએ જ અમને આપેલો. આણંદ મંદિરે બાપાએ મને કહ્યું કે, 'દાદુભાઈને બોલાવો.' દાદુકાકા આવ્યા. મને બાપાએ શિખવાડ્યું કે, 'દાદુકાકાને પ્રાર્થના કરજે કે, હવે તમે અમારા યુવાનોનું જતન કરો.' મારે તો કંઈ બોલવાનું નહોતું, બાપા હતા એટલે દર્શન કરતો હતો. બાપાએ જ કાકાનો હાથ લઈ તેમાં મારો હાથ મૂકીને કહ્યું કે, 'દાદુભાઈ, આ યુવકોનું કામ તમે હાથમાં લેજો.' બાપાએ મારો હાથ દાદુકાકાના હાથમાં આપ્યો ત્યારથી યોગીજી મહારાજ રૂપ જ દાદુકાકા મને મનાયા છે. અને બાપાએ કહ્યું કે, 'દાદુભાઈની આજ્ઞામાં રહેજો.' તો કાકાની આજ્ઞામાં રહ્યા. ૧૯૬૭માં દાદુકાકાએ કહ્યું કે, 'હવે તમે બાબુભાઈ (પપ્પાજી)ની આજ્ઞામાં રહો.' ત્યાર પછી અમે પપ્પાજીની આજ્ઞામાં રહ્યા.

પણ દાદુકાકા માટે મને ખૂબ પ્રેમ. શાસ્ત્રીજી મહારાજનો શતાબ્દીપર્વ ઊજવ્યા પછીનો પહેલો સમૈયો ૧૯૬૬ના ફેબ્રુઆરીમાં અટલાદરા વસંતપંચમીનો સમૈયો હતો. સભામાં દાદુકાકાનું પહેલું પ્રવચન હતું. કાકાએ અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાની અદ્‌ભુત વાતો કરીને કહ્યું કે, 'સંતો થકી ભગવાનને ઓળખશો તો સહેલું પડશે.' ત્યારે એવું કહેવાતું કે, 'થી-થકીનો સત્સંગ કાયમ રહેશે.' એ પર ફોકસ કરીને કાકાએ વાતો કરી. બીજું જ પ્રવચન હર્ષદભાઈ દવેનું હતું. હર્ષદભાઈ દવેએ કહ્યું કે, 'દાદુકાકાએ વાતો કરી, પણ થી-થકી સત્સંગની કાંઈ જરૂર નથી, સીધા યોગીબાપાને વળગો તો તમારું કામ થઈ જશે.'

એમની રીતે તેઓ સાચા, કાકાની રીતે કાકા સાચા હતા. પણ મને કાકા માટે પ્રેમ, એટલે પૂ. હર્ષદભાઈ પર જબરજસ્ત ગુસ્સો આવી ગયો, એકદમ મારું મગજ ફરી ગયું. ત્યારે ૨૪-૨૫ વર્ષનો યુવાન હતો એટલે મારું મગજ તેજ ચાલતું અને જોશભેર કામ કરતો હતો. મને થયું, 'આ એમના મગજમાં સમજે છે શું ?' સભામાં પ્રવચનોનું જે લિસ્ટ જાહેર થયું હતું તેમાં પૂ. હર્ષદભાઈ પછી બીજા એક ભાઈ પછી મારું પ્રવચન હતું. મેં નક્કી કર્યું કે, મારું પ્રવચન આવશે તેમાં પેલા ભાઈનાં છોતરાં કાઢી નાખીશ. એમના મગજમાં સમજે છે શું ? દાદુકાકાએ જે વાત કરી એને કાપી નાખનાર એ કોણ ? એટલે મારા મગજમાં તો આમ બોલીશ ને તેમ બોલીશ એવા વિચારોનો એકદમ ધોધ વહેતો હતો.

હું યોગીબાપા સામે જોઉં અને દાદુકાકાએ શિખવાડેલું કે, બાપાને રાજી કરવા એ આપણી ખાસ ઉપાસના છે. એટલે થયું કે, હું બોલીશ ને બાપાની હાજરીમાં પેલા ભાઈને વેતરી નાખીશ તો બાપા રાજી નહિ થાય. એટલે મેં ઊભા થઈને બાલુભાઈ ટી.ટી.ને કહ્યું કે, 'પ્લીઝ ! મારું પ્રવચન કૅન્સલ કરો, અત્યારે મારું મગજ કામ નથી કરતું.' તો એ કહે, 'જુઓ જશભાઈ, આ પ્રવચન મેં નક્કી નથી કર્યાં, યોગીજી મહારાજે મને લિસ્ટ આપ્યું છે અને ક્રમ પણ ગોઠવી આપ્યો છે. હવે તારે તારું પ્રવચન કૅન્સલ કરવું હોય તો બાપાને જઈને કહે.'

બાપા તો આપણા માટે ભગવાનનું સ્વરૂપ હતા, એટલે એમને કંઈ સૂચન થાય કે હું નહિ બોલું ? બાપાએ કહ્યું હતું એટલે તો No Way ! એટલે હું તો સભામાંથી નીકળી ગયો ને સ્ટેજની પાછળ પાટ હતી ત્યાં

જઈને બેઠો અને ધૂન કરી. જ્યારે જીવ માયાના ચકરડામાં આવે ત્યારે એક જ ઉપાય છે : ધૂન. ત્યારે કોઈ જ્ઞાન કામ લાગશે નહિ. 'સ્વામિનારાયણ' મંત્રનો જાપ કરવાની ટેવ હશે તો તે બહુ કામ લાગશે. દાદુકાકાએ અમને 'સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ...' ભજન કરવાની ટેવ પાડેલી. એટલે મેં પ્રાર્થના કરી કે, 'હે યોગીબાપા, અત્યારે મારું મગજ કંટ્રોલમાં નથી, હું પ્રવચન કરવા ઊભો થઈશ તો તમે રાજી નહિ થાવ એવો ભાંગરો વાટી દઈશ, એટલે કાં તો મારો બધો કંટ્રોલ તમે લઈ લો ને કાં તો તમારે જે કરવું હોય તે કરો, પણ આજે તમે મારી રક્ષા કરો, રક્ષા કરો !' એમ સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ... મહામંત્રની કચકચાવીને ધૂન કરી. સાચા હૃદયથી ધૂન કરવા માટે કંઈ પાંચ-પચાસ કલાક ના જોઈએ. પાંચ જ મિનિટ ધૂન કરી હશે અને બાલુભાઈ ટી.ટી.એ જાહેર કર્યું કે, 'બાપાની આજ્ઞાથી કાર્યક્રમમાં થોડો ફેરફાર કરવામાં આવે છે.' તે વખતે પાકિસ્તાન સાથે ૧૯૬૫માં યુદ્ધ થયેલું અને મંત્રણા કરતા લાલબહાદુર શાસ્ત્રીનું દેહાંત થયેલું. લાલબહાદુર શાસ્ત્રી આગલે વર્ષે અટલાદરા બાપાનાં દર્શન કરવા આવેલા. એટલે બાપાએ બાલુભાઈ ટી.ટી.ને કહ્યું કે, જશભાઈનું પ્રવચન કૅન્સલ કરી, એમના મોટા ભાઈ રમેશભાઈનું પ્રવચન રાખો, એ લાલબહાદુર શાસ્ત્રીના પ્રસંગની વાત કરે.' બાલુભાઈએ આ જાહેર કર્યું. આ સાંભળી મને હાશ થઈ ગઈ. પણ, તે વખતે મારા મગજમાંથી પૂ. હર્ષદભાઈ માટેનો ભાવફેર એકદમ નીકળી ગયો. આ અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના છે !

તમને માનવરૂપે મળેલા ભગવાનના સ્વરૂપને વિશે અસાધારણ પ્રેમ હોય તો એમને રાજી કરવા માટે બધું જ છોડી દો, જ્ઞાન ને બધું જ છૂટી જાય. એટલે શાસ્ત્રીજી મહારાજે દાખડો કરીને મારા-તમારા અહંતા-મમતા ઓગાળીને કામ-ક્રોધાદિક દોષ રહિત થવા માટે અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના પ્રવર્તાવી છે. અને એ જો સમજીએ તો બેડો પાર છે !

પ્રભુ કેવળ તમને રાજી કરવા માટે
મન- કર્મ-વચને સેવા કરવી છે તો
હઠ-માન-ઈર્ષાના ભાવો અને
મારું-તારું અને કામ-ક્રોધાદિક દોષ
આપોઆપ ઓછા થઈ જશે અને
ભગવાનના ધામનો આનંદ છતી દેહે મળશે.

એ ઉપાસનાને આપણા જીવનનો ધ્યેય બનાવીએ તો આપણે ગમે ત્યાં હોઈએ -ઈંગ્લૅન્ડ, અમૅરિકા, ન્યૂઝીલૅન્ડ, ઑસ્ટ્રેલિયા કે ભારતનાં જંગલોમાં હોય-આફ્રિકાનાં જંગલોમાં હોય, શહેરમાં ધંધો હોય કે વેપાર હોય, ત્યાગી હોય-ગૃહી હોય, નાનો હોય-મોટો હોય, બાઈ હોય-ભાઈ હોય, ભણેલો હોય-અભણ હોય એનો કોઈ ભેદ નથી, સર્વ ગુણાતીતભાવને પામી જાય, લો ! આટલી અદ્‌ભુત અક્ષરપુરુષોત્તમની શુદ્ધ ઉપાસના શાસ્ત્રીજી મહારાજે, યોગીજી મહારાજે આપણને આપી છે, સમજાવી છે.

અને ખરેખર આપણને ખૂબ આનંદ થાય કે, એ ઉપાસનાને લીધે ત્યાગી સંતો તૈયાર થયા, ત્યાગી સંત બહેનો તૈયાર થયાં, વ્રતધારી સંતો તૈયાર થયા ને ત્યાગી ગૃહસ્થો પણ તૈયાર થયા. એમને સંસાર કરતાં ભગવાન ને સંતોની અગત્ય વધારે છે, પોતાનું બધું ભગવાનને અર્થે કરી રાખ્યું છે, તો એ ત્યાગી જ છે ને ! આ ઉપાસનાને કારણે છે. અને એનાં જ સૌને સુખ, શાંતિ ને આનંદ છે.

આજે આ આઠ દીકરાઓએ ઉપાસનાના કાર્ય માટે દીક્ષા લીધી છે, એમાંના બેની વાત કરું. પહેલા અમારા કાનજીબાપા. કાનજીબાપા એટલે આ યુગનો જોબન વડતાલો. એમની જીભ ના ચાલે, એમનો હાથ ચાલે એટલી બધી દાદાગીરી ને બધું કરે. સુરતમાં રણછોડભાઈના યોગને લઈને કાનજીબાપા સત્સંગમાં આવ્યા. અશ્વિનભાઈ સાથે અસાધારણ હેત થયું ને એમને વિશે આત્મબુદ્ધિ અને પ્રીતિ થઈ તો કાનજીબાપા બદલાયા. કેવા બદલાયા ? તો એ મારફાડમાં વપરાતી શૂરવીરતા ભક્તિમાં, ભક્તોનો પક્ષ રાખવામાં, ભક્તોને મદદ કરવામાં પોતાના ગુરુ અશ્વિનભાઈની આજ્ઞા પાળવામાં વાપરી તો તમે જુઓ તો રોજમહાપૂજા કરે છે. આખા સુરત મંડળ ને દક્ષિણ ગુજરાતનો સત્સંગસમાજ સાચવે છે. એમને બે દીકરાઓ અને પત્ની સમજુ બા છે. પણ, ૨૦૦૭ના વર્ષથી જ્યારથી મંદિર શરૂ થયું, ત્યારથી એકધારી

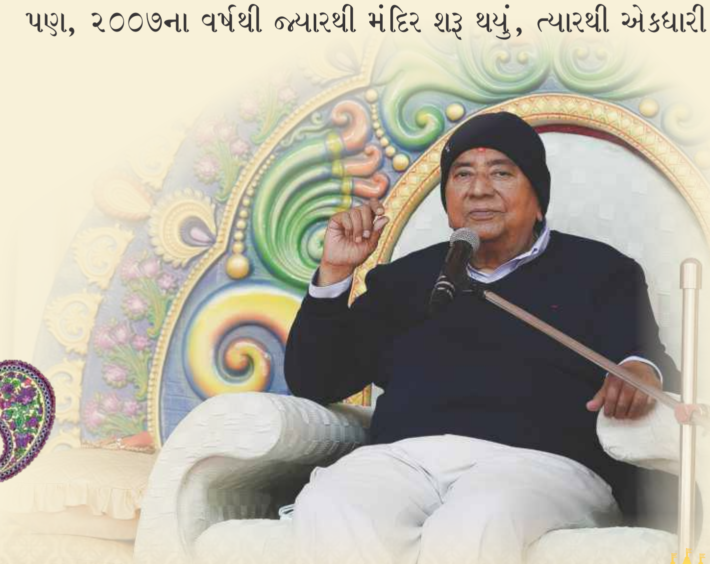

આપણે ગુણાતીતભાવને પામવો છે, ગુણાતીતભાવને પામીશું એટલે પરબ્રહ્મની સેવાનો અધિકાર આપણને આપોઆપ પ્રાપ્ત થવાનો છે અને એનો આનંદ કંઈક જુદો હશે.

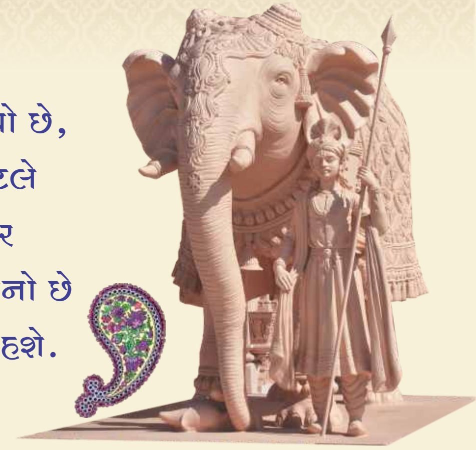

ઘડિયાળના કાંટે ઠાકોરજીની બધા જ પ્રકારની સેવા થાળ, મહાપૂજા, ભક્તોને માટે પ્રાર્થનાઓ કરતાં કરતાં અત્યારે તેમનો સંસાર છૂટી ગયો અને આજે વ્રત લઈ આ કાનજીબાપા 'વ્રતધારી સાધુ' - સાધુ પૂ. કાનજીદાસજી બન્યા છે !

બીજો એક યુવાન જય પટેલ છે. અમારા દહેગામના શાંતિબાપા-નર્મદામૈયાનો પૌત્ર અને અરુણ-રેખાનો એકનો એક દીકરો છે. રેખા ક્રિષ્ના ને વાડીભાઈને લીધે સત્સંગમાં ને સેવામાં એટલી બધી ઓતપ્રોત છે કે, એની એક જ પ્રાર્થના હતી કે, 'આ અમારા એકના એક દીકરાને તમે સાધુ બનાવો.' આ માતાને ધન્ય છે ! આ સંસારમાં કંઈ કરવા જેવું નથી માટે આ દીકરાને સાધુ બનાવી દો ! એટલે જયને પૂછ્યું, 'જય તારે સાધુ થવું છે ?' તો કહે, 'ના, મારે લગન કરવું છે.' જય ના જ પાડે અને એની મમ્મી હા પાડે. રેખાને કહ્યું કે, 'રેખા, તું બસ માળા ફેરવજે, ભજન કરજે, એને સાધુ બનાવવાનો આગ્રહ ના કરીશ.'

એને અહીં એમ થયું કે, આ બધા ભેગા થઈ મને સાધુ બનાવી દેશે એટલે એ અમદાવાદ જતો રહ્યો હતો ને નોકરીમાં લાગી ગયો હતો. પછી અહીં ૨૦૨૦માં મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા થઈ ત્યારે એ દીકરાને અમારા પપ્પુએ સેવા કરવા બોલાવ્યો, એ સેવામાં આવ્યો અને જોડાયો. અમારા પપ્પુભાઈ સાથે એને પ્રેમ છે. માર્ચમાં લૉકડાઉન થયું એટલે અશ્વિનભાઈની સૂચનાથી એને શ્રેયસ જોડે સેવામાં રાખ્યો. શ્રેયસ જોડે લૉકડાઉન દરમિયાન ત્રણ મહિના સેવામાં રહ્યો. પપ્પુ સાથે અસાધારણ પ્રેમ, અશ્વિનભાઈની કૃપાદૃષ્ટિ ! લૉકડાઉન ખુલ્યા પછી અશ્વિનભાઈએ કહ્યું, 'હવે તું ઉપાસનામાં પપ્પુભાઈ સાથે સેવામાં જતો રહે.' સેવામાં આવ્યા પછી સામેથી મને કહે કે, 'હવે મને સાધુ બનાવો, હું સાધુ થઈશ.' તમે જુઓ, અશ્વિનભાઈ, શાંતિભાઈ જેવા મોટા સંતોની દૃષ્ટિ, શ્રેયસ, પપ્પુ જેવા સાધુ સાથેની આત્મબુદ્ધિ અને પ્રીતિ, એની મમ્મીનું ભજન અને પૂર્વનો જબરજસ્ત આત્મા હશે તો એ છોકરાને તો સાધુ જ નહોતું થવું, એમાંથી એને અંદરથી થયું કે, મારે હવે સંસારમાં જવું નથી, મારે સાધુ થવું છે, ને આજે એણે વ્રત લીધું. આ અક્ષરપુરુષોત્તમની ઉપાસનાનું પરિણામ છે !

શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજ આપણને શુદ્ધ ઉપાસનાનું જે રહસ્ય આપીને ગયા છે એ ખરેખર અદ્વિતીય છે ! એને સમજદારીથી આપણે સમજીએ અને એ પ્રકારનું જીવન જીવીએ તો સત્સંગમાં અત્યારે ગુણાતીતાનંદ સ્વામી કહેતા એમ, શેરડીના સાંઠાનો વચલો ભાગ છે. ગળપણ બહુ છે ને રસ પણ ઝાઝો છે. એવો અદ્ભુત સમય આવ્યો છે !

સ્વામિનારાયણ ભગવાને કહ્યું કે, 'મારા વિશે સર્વોપરીપણાની નિષ્ઠા હશે, મને કર્તા-હર્તા માનતા હશો, સંત દ્વારા હું સાકાર ને પ્રગટ છું એવું માની એમને વિશે આત્મબુદ્ધિથી જોડાયેલા હશો, એમની આજ્ઞામાં રહેતા હશો, ને ભગવાનના ભક્તોમાં સુહૃદભાવ રાખતા હશો ; તો તમને સુખી કરવાની જવાબદારી ભગવાન કહે, મારી. પછી કાળ, કર્મ અને માયાની તાકાત નથી કે મને-તમને દુઃખી કરી શકે. તો આવી જડબેસલાક ઉપાસનાને અનુરૂપ જીવન જીવીએ, દૃઢ નિષ્ઠામાં રહીએ. કોઈની માથાકૂટમાં ના પડીએ. થાય તો સેવા કરજો ને જેટલી થાય એટલી સેવા કરજો, પણ અસેવા તો કરશો જ નહિ. ફલાણો આમ ને ઢીંકણો આમ એમ પટલાઈ ઠોકવા ગયા તો ડંડા પડશે, યાદ રાખો ! હે પ્રભુ ! તમારાં સંબંધવાળાં નિર્દોષ અને દિવ્ય છે ! એમ માનો.

મહંતસ્વામીની એક વાત તમને કહું. દાદર મંદિરે ૫૧ યોગેશ્વરો હતા. એમાં બે પક્ષ પડી ગયા હતા. મહંતસ્વામી આ સંતોની સાથે મહંત તરીકે એટલે એમને બેઉ પક્ષો કહેવા આવે, ફરિયાદ કરવા આવે. તો મહંત સ્વામી કહે, 'કોણ સાચો-કોણ ખોટો ? કોણે શું કર્યું ને શું કરવું જોઈએ ? એવું કશું કર્યા વગર પહેલાં એ બંનેને હું સાંભળું અને પછી રાત્રે અગાશી પર જઈને ધૂન કરું કે, 'આ સાચા છે ને તે પણ સાચા છે, બંનેને ભેગા કરીને હે પ્રભુ ! અમને સરખા રાખજો.' એટલી પ્રાર્થના કરું.

કોઈ સાચો-કોઈ ખોટો, કોઈ પાપી-કોઈ પુણ્યશાળી, કોઈએ સારું કર્યું-ખોટું કર્યું, આ ખોટું વર્તે છે-સાચું વર્તે છે; એ બધું પ્રકૃતિ પુરુષથી અંદરનું છે અને આપણા પ્રભુ તો પ્રકૃતિ પુરુષથી પરના છે. એમાં સાચું-ખોટું, પાપ-પુણ્ય કશું નથી. એટલે શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માએ અર્જુનને કહ્યું : 'સર્વ ધર્માન્પરિત્યજ્ય મામેકં શરણં વ્રજ ।' હે અર્જુન ! તારું પાપ-પુણ્ય, સાચું-ખોટું, સત્ય-અસત્ય, આ કરવું જોઈએ-આ ના કરવું જોઈએ; આવી બધી દ્વિધામાંથી-દ્વન્દ્વમાંથી નીકળી તું મારે શરણે આવ.' અર્થાત્ પ્રકૃતિ પુરુષથી ઉપરના જ્ઞાનમાં આ કોઈ વસ્તુ છે જ નહિ, એમાં એક જ છે - સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ... ધૂન કરીએ એટલે આપણું અંદરનું મગજ ને બધું ચોખ્ખું થઈ જશે. અને એ કરવા માટે આપણને કોરોના કાળમાં અદ્‌ભુત સમય મળ્યો છે. અવરજવર ઓછી થઈ ગઈ છે. વર્ક ફ્રૉમ હોમ એવું થઈ ગયું છે ને ! અમારે સંતોને પણ વિચરણ ઓછું થઈ ગયું છે, નહિ તો બધા વિચરણમાં હોય તો આવો સમય મળે નહિ. પ્રભુએ આપણને ભજન, ભક્તિ, સેવા કરવાનો સરસ સમય આપ્યો છે તો તેનો ઉપયોગ કરીએ. સર્વનાં ગુણગાન અને મહિમા ગાયાં કરીએ, સાંભળ્યાં કરીએ. અને જ્યારે પણ મન, કર્મ, વચને સેવા કરવાની તક મળે ત્યારે નિર્દોષભાવે મારા કલ્યાણ માટે સેવા કરીએ.

યાદ રાખો, માન મેળવવા માટે, આગળ બેસાડવા માટે એવી કોઈ પળોજણ નહિ, પણ કેવળ અને કેવળ પ્રભુ તમને રાજી કરવા માટે મન-કર્મ-વચને સેવા કરવી છે તો હઠ-માન-ઈર્ષાના ભાવો અને મારું-તારું અને કામ-ક્રોધાદિક દોષ આપોઆપ ઓછા થઈ જશે અને ભગવાનના ધામનો આનંદ છતી દેહે મળશે.

આ મહાત્મ્યનો જ્યારે વિચાર કરો કે, આટલો અદ્‌ભુત સમાજ ! આટલા બધા અદ્‌ભુત સંતો ! આટલાં બધાં અદ્‌ભુત સંત બહેનો ! આવાં બધાં સમર્પિત ગૃહસ્થ ભાઈઓ-બહેનો, યુવાન-યુવતીઓ ! આવા માહાત્મ્યના વિચારે જ્યારે ચઢી જાય ત્યારે આનંદ હિલ્લોળા મારે ! આ આનંદ કોને કહેવો ? આ આનંદનું શબ્દોમાં વર્ણન કેવી રીતે કરવું ? એ સમજાય નહિ. એટલો બધો આનંદ મને-તમને-સૌને આવતો જશે. અત્યારે આવી જ રહ્યો છે. એ માટે ખરેખર લાખ લાખ વંદન હજો મહારાજને કે, તેઓ મૂળ અક્ષર ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને પોતાની સાથે લઈને આવ્યા. અને એ દિવ્ય સ્વરૂપોને શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજે ઓળખાવ્યાં. કાકા-પપ્પા, હરિપ્રસાદ સ્વામી, મહંત સ્વામી, પ્રમુખ સ્વામીએ આપણને એમાં જોડ્યા ને સંપ, સુહૃદભાવ, એકતાથી હળીમળીને કાર્યાન્વિત કરીને અત્યારે પ્રેમસ્વરૂપ સ્વામી, અશ્વિનભાઈ, શાંતિભાઈ, નિર્મળ સ્વામી ને આ સંતોના સાંનિધ્યમાં રાખીને આપણને ભક્તિ કરવાનો ટાઈમ આપ્યો છે, તો એ ચુકાઈ ના જાય એવી આ ગુણાતીતના દીક્ષાદિનની પ્રાર્થના !

આપણા સૌનો આદર્શ ગુણાતીત છે, યાદ રાખો ! ભગવાન તો પરના પર છે, એ ભાવને પામવા માટે કોઈ પ્રયત્ન કરશો નહિ, નહિતર તો પછડાશો. ગુણાતીતભાવને પામવો છે, ગુણાતીતભાવને પામીશું એટલે પરબ્રહ્મની સેવાનો અધિકાર આપણને આપોઆપ પ્રાપ્ત થવાનો છે અને એનો આનંદ કંઈક જુદો હશે. તે ગુણાતીતભાવને પામવાના આદર્શરૂપ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને આજે સ્વામિનારાયણ ભગવાને દીક્ષા આપીને આપણને સૌને એમની ભેટ આપી. તો આપણે ગુણાતીતરૂપ થવું છે. મહારાજને એ જ પ્રાર્થના એ રૂપ થવાના માર્ગે અમને આપે ચાલતા કર્યા છે તો આ ને આ દેહે કરીને, હસતા-રમતા, ખેલતા-કૂદતા એ ભાવને પામીએ એવી આજના મંગલકારી દિવસે આપણા સૌની પ્રાર્થના !

આજે કળશ મહોત્સવ પૂરો થાય છે એટલે છેલ્લી જય બોલાવીએ. છેલ્લી જય બોલાવીએ પછી આપણા આખા કળશમહોત્સવની પૂર્ણાહુતિ થાય છે. બોલો શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કળશ મહોત્સવની જય !

જય શ્રી સ્વામિનારાયણ ! ◆

મહાત્મ્યનો વિચાર કરો કે, આટલો અદ્‌ભુત સમાજ !
આટલા બધા અદ્‌ભુત સંતો !
આટલાં બધાં અદ્‌ભુત સંત બહેનો !
આવાં બધાં સમર્પિત ગૃહસ્થ ભાઈઓ-બહેનો,
યુવાન-યુવતીઓ !
આવા માહાત્મ્યના વિચાર જ્યારે આવે
ત્યારે આનંદ હિલ્લોળા મારે !